

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Republiken Sydafrika om främjande av och ömsesidigt skydd för investeringar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner den med Sydafrika den 14 september 1998 undertecknade överenskommelsen om främjande av och ömsesidigt skydd för investeringar. Avsikten med överenskommelsen är att främja och intensifiera det ekonomiska samarbetet med Sydafrika och att göra de rättsliga grunderna särskilt i fråga om investeringar mellan länderna klarare. Genom överenskommelsen vill man säkerställa gynnsamma villkor för investeringar som i det ena avtalsslutande landet görs av den andra avtalsslutande partens

medborgare och företag samt erkänna behovet av att skydda investeringarna.

Överenskommelsen träder i kraft trettio dagar efter den dag då de avtalsslutande parterna har meddelat varandra att de konstitutionella villkoren för ikraftträdandet har uppfyllts. I propositionen ingår ett förslag till lag om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen vilka hör till området för lagstiftningen. Den föreslagna lagen avses träda i kraft samtidigt med överenskommelsen.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Finland deltog tillsammans med de övriga nordiska länderna i FN:s handelsblockad mot Sydafrika. Detta ledde till att handeln mellan länderna upphörde nästan helt. Handelsförbudet upphävdes i juli 1991 och investeringsförbudet ett par år senare.

I Sydafrika genomfördes i april 1994 det första demokratiska valet i landet. En ny era inleddes då i Sydafrika, och i fråga om relationerna mellan Finland och Sydafrika började en ny utvecklingsfas. Relationerna mellan länderna har varit föremål för en aktiv återuppbyggnad.

Sydafrika är nu, om inte i fråga om hela kontinenten, så åtminstone i fråga om den söder om Sahara belägna delen av Afrika, den viktigaste politiska och ekonomiska påverkaren. Till landets viktigaste prioriteter hör att demokratisera Afrika utgående från respekt för de mänskliga rättigheterna samt att öka den ekonomiska och sociala välfärden.

De ekonomiska sanktioner som trädde i kraft mot Sydafrika år 1984 ledde till att handeln mellan Finland och Sydafrika torkade in för sju år. Efter att Finland i juli 1991 avstod från handelssanktionerna ökade handeln snabbt. Sedan början av årtiondet har handelsutbytet ökat i rask takt så att handeln redan år 1994 nådde samma volym som före sanktionerna.

Av utvecklingsländerna har Sydafrika blivit Finlands andra största handelspartner tätt efter Kina. Ökningen av exporten under de senaste åren beror till stor del på exporten av telekommunikationsutrustning. Denna export utgjorde år 1998 med närmare 1 mrd. mk mer än hälften av hela vår export till Sydafrika.

År 1994 utgjorde vår export till Sydafrika 0,5 % av vår totalexport. Då bestod över hälften av exporten av maskiner, anordningar och transportmedel. Under 1998 ökade exporten av telekommunikationsutrustning med mer än 150 % från det föregående året. Den övriga exporten har hållit sig på unge-

fär samma nivå som under de föregående åren. De bästa möjligheterna att öka Finlands export till Sydafrika finns alltså i fråga om skogsindustrin, telekommunikationerna, gruvindustrin, energin och miljöteknologin.

Av vår import från Sydafrika var importen av bränslen och smörjmedel (stenkol) med andelen 1/3 den största gruppen år 1994. Som andra kom livsmedel (frukt och grönsaker), vilkas andel var drygt 1/4, och följande var cellulosa med andelen 1/5. Nya produkter som kommit med är järn och stål. Under ett par års tid har vi dessutom importerat icke-järnmetaller.

Finländska företag har ett tjugotal dotterbolag i Sydafrika, och drygt hundra finländska firmor har representanter i landet. De direkta finländska investeringarna i Sydafrika uppgick åren 1994 och 1995 till knappa 60 milj. mk, år 1996 till dryga 40 milj. mk och år 1997 till dryga 20 milj. mk.

Intresset för Sydafrika har i Finland ökat även på grund av krisen i sydöstra Asien. Vid letningen efter nya tillväxtcentra har investerarna även upptäckt Sydafrikas potential. Genom att landet är politiskt stabilt och genomgår en samhällsreform samtidigt som utrikeshandeln liberaliserats och handelshindren slopats erbjuds de finländska företagen möjligheter inte bara i själva Sydafrika utan också mera vidsträckt i södra Afrika.

Valmets och Ahlströms verkstadsindustri har förtegit stora leveranser av anläggningar till Sydafrika under de senaste åren. UPM-Kymmene har försäljningskontor i de tre största städerna och Enso i Johannesburg. Nokia och Tellabs har även kontor och lokala representanter i landet.

De finländska företagen Sunda Defibrator, Nordberg, Tamrock, Kemira och Saalasti har produktiva investeringar i Sydafrika. Tamrock Africa tillverkar i Sydafrika borrarordningar för gruvindustrin samt hjullastare för underjordsbruk, vilka därifrån säljs även till Namibia och Botswana.

Finnvera Abp klassificerar Sydafrika som ett riskland på mellannivå. Finnvera har möjlighet att garantera även rätt stora affärer samt att bevilja investeringsgarantier.

Genom en överenskommelse som främjar och ömsesidigt skyddar investeringar strävar man efter att göra investeringarna tryggare och företagets verksamhetsbetingelser mer förutsägbara.

Finland har gällande överenskommelser

om skydd för investeringar med följande länder: Egypten (FördrS 3/1982), Kina (FördrS 4/1986), Sri Lanka (FördrS 54/1987), Malaysia (FördrS 79/1987), Ungern (FördrS 20/1989), Ryssland (ingången med Sovjetunionen, FördrS 58/1991), Tjeckien (ingången med Tjeckiska och Slovakiska federativa republiken, FördrS 73/1991), Estland (FördrS 104/1992), Lettland (FördrS 5/1993), Rumänien (FördrS 121/1992), Litauen (FördrS 119/1992), Uzbekistan (FördrS 74/1993), Ukraina (FördrS 6/1994), Vitryssland (FördrS 89/1994), Turkiet (FördrS 29/1995), Chile (FördrS 23/1996), Vietnam (FördrS 27/1996), Argentina (FördrS 21/1996), Republiken Korea (FördrS 25/1996), Thailand (FördrS 35/1996), Slovakien (ingången med Tjeckiska och Slovakiska federativa republiken, FördrS 73/1991), Peru (FördrS 33/1996), Förenade Arabemiraten (FördrS 22/1997), Kuwait (FördrS 32/1997), Indonesien (FördrS 34/1997), Moldova (FördrS 42/1997), Kazakstan (FördrS 20/1998), Polen (FördrS 28/1998), Albanien (FördrS 16/1999), Oman (FördrS 18/1999), Bulgarien (FördrS 50/1999) och Filippinerna (FördrS 52/1999).

2. Beredningen av överenskommelsen

Förhandlingarna om en överenskommelse om skydd för investeringar inleddes på initiativ av Finland år 1994. Finland hörde till de första länderna som förhandlade om en bilateral överenskommelse om skydd för investeringar med Sydafrika. Förhandlingarna fördes i Pretoria 16–17.2.1995, varvid Finlands delegation paraferade texten med reservationer. Reservationerna berodde på att Sydafrika alltså önskade upprätthålla ett tvåkurssystem och inte till fullo godkände överföringsfriheten för kapital och löpande betalningsrörelser.

Förhandlingarna slutfördes genom skriftväxling efter att Sydafrika senare övergått till ett system med en enda valutakurs. Samförstånd nåddes även beträffande avvikelserna i fråga om överföringsfriheten för löpande betalningsrörelser.

Den grundläggande strukturen i överenskommelsen följer sådana motsvarande överenskommelser som Finland ingått. Som grund för arbetet har man använt sig av internationellt jämförelsematerial inom branschen, t.ex. material som använts inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och

utveckling, Europeiska energistadgefördraget samt innehållet i motsvarande överenskommelser som ingåtts av andra EU-länder. Överenskommelserna har utformats vidare i samarbete med vederbörande finska myndigheter och näringslivets intresseorganisationer.

3. Överenskommelsens betydelse

I överenskommelsen definieras begreppen investerare och investering samt överenskommelsens geografiska tillämpningsområde. Genom överenskommelsen främjas investeringar allmänt och skyddas sådana investeringar som godkänts att göras i landet.

Enligt överenskommelsen skall vardera avtalsslutande parten på sitt territorium medge investeringar som görs av den andra avtalsslutande partens investerare en rättvis och skälig behandling samt fullt skydd och full säkerhet. På dylika investeringar skall tillämpas en behandling som är minst lika förmånlig som den behandling som tillämpas på investeringar gjorda av egna investerare eller av tredje länders investerare, beroende på vilken behandling som är förmånligare för investeraren.

Investeringar som avses i överenskommelsen kan nationaliseras, exproprieras eller annars omhändertas, men endast på icke-diskriminerande basis och i allmänt intresse. En dylik åtgärd kan vidtas endast mot snabb, tillräcklig och faktisk ersättning och med iakttagande av behöriga lagliga tillvägagångssätt.

Investeringsförluster som förorsakas av krig, väpnad konflikt, nödläge eller motsvarande händelser skall gottgöras eller ersättas enligt minst lika förmånliga villkor som de villkor som gäller för gottgörelse som medges parternas egna investerare eller investerare från något tredje land.

Överenskommelsen möjliggör omedelbar överföringsfrihet i konvertibel valuta för tillgångar i fråga om både löpande betalningar och kapitalöverföringar.

I överenskommelsen ingår bestämmelser om internationellt skiljeförfarande för den händelse att det uppstår tvister mellan en investerare och en avtalsslutande part. Tvister mellan de avtalsslutande parterna om tolkningen och tillämpningen av överenskommelsen skall också avgöras genom internationellt skiljeförfarande som inrättas särskilt för respektive ändamål.

4. Propositionens verkningar

Bestämmelserna i överenskommelsen syftar närmast till att minska den möjligheten att företagens investeringar behandlas godtyckligt samt till att göra investeringsmiljön i mållandet mer förutsägbar. Genom överenskommelsen strävar man efter att minska den politiska landsrisk som ansluter sig till utländska investeringar, och därigenom sänks investeringströskeln för företagen. Överenskommelsen har även en sänkande effekt på finansieringskostnaderna för utländska investeringar.

Överenskommelsen har inga statsekonomiska verkningar.

DETALJMOTIVERING

5. Överenskommelsens innehåll

Artikel 1. I artikeln definieras de i överenskommelsen använda begreppen investering, investerare, avkastning och avtalsslutande parts territorium. Av artikelns lydelse framgår att investeringar som görs av dotterbolag i tredje land inte omfattas av överenskommelsen.

Artikel 2. Artikeln innehåller den allmänna principen att investeringar skall tillåtas och främjas på de avtalsslutande parternas territorier samt en förbindelse att skydda och låta bli att störa investerarnas verksamhet.

Artikel 3. Artikeln förpliktar värdparten att

garantera investeringar som görs av den andra avtalsslutande partens investerare en minst lika förmånlig behandling som den beviljar investeringar gjorda av egna investerare eller av investerare från tredje land. Kravet på förmånlig behandling gäller även administration, utnyttjande, åtnjutande och försäljning av investeringar.

Artikel 4. I artikeln ingår bestämmelser för det fall att investeringar som gjorts av den andra avtalsslutande partens investerare förorsakas förluster till följd av krig, uppror, nationellt nödläge, konflikt eller någon motsvarande händelse. Om värdparten på grund av händelsen betalar ersättningar till investe-

rare, skall den andra avtalsslutande partens investerare behandlas minst lika förmånligt som värdlandets egna eller ett tredje lands investerare. I artiklen anges även i vilken utsträckning värdparten ansvarar för sådana ekonomiska förluster som dess egna myndigheters verksamhet vållar den andra avtalsslutande partens investerare. Om det anses att ersättningsskyldighet föreligger, skall ersättningen vara snabb, tillräcklig och faktisk.

Artikel 5. För nationalisering eller expropriation av egendom ställs strängare villkor än vad som är brukligt i nationell lagstiftning. Sådana åtgärder skall kunna vidtas bara i allmänt intresse och på en icke-diskriminerande basis. Ersättningen skall vara snabb, tillräcklig och faktisk. För ersättningen skall fastställas ett rättvist marknadsvärde i en fritt konvertibel valuta, och en skälig ränta skall betalas på ersättningen till betalningsdagen.

Artikel 6. I överenskommelsen garanteras fri överföringsrätt för kapital, avkastning, räntor, betalningar och utländska anställdas nettotinkomster. Överföringarna skall göras utan dröjsmål i en fritt konvertibel valuta enligt gällande växelkurs.

Artikel 7. I artikeln bestäms om undantag från den behandling som mest gynnad nation som är huvudregeln de avtalsslutande parterna emellan. Genom undantagsbestämmelsen utesluts regionala ekonomiska organisationer och tullunioner från överenskommelsens tillämpningsområde, så att de fördelar som följer av dem inte behöver utsträckas till att gälla den andra avtalsslutande partens investerare. Likaså utesluts från överenskommelsens tillämpningsområde sådana förmåner som följer av internationella skatteavtal, av nationell skattelagstiftning eller av utvecklingsbiståndsarrangemang.

Artikel 8. Enligt punkt 1 i artikeln skall tvister mellan den ena avtalsslutande partens investerare och värdparten i första hand avgöras genom förhandlingar.

I punkt 2 ingår bestämmelser för den händelse att förlikning inte nås i frågan. Om tvisten inte har avgjorts inom sex månader från den dag då förhandlingar begärdes, kan ett skiljeförfarande inledas på initiativ av investeraren. Däremot är ett sedvanligt domstolsförfarande uteslutet i detta fall.

En investerare som tyr sig till skiljeförfarande har två alternativ: enligt punkt 2 a Internationella centralorganet för biläggande

av investeringstvister (ICSID) och enligt punkt 2 b en ad hoc-skiljedomstol som grundar sig på de regler som antagits av Förenta Nationernas kommission för internationell handelsrätt (UNCITRAL).

Eftersom Republiken Sydafrika åtminstone inte tillsvidare har tillträtt konventionen om biläggande av investeringstvister mellan stat och medborgare i annan stat, öppnad för undertecknande i Washington den 18 mars 1965, är den i punkt 2 a avsedda behöriga myndigheten för biläggande av tvister IC-SID:s sekretariat.

Domen är slutgiltig och verkställs enligt nationell lagstiftning.

Artikel 9. Denna artikel gäller tvister mellan de avtalsslutande parterna, dvs. regeringarna, om tolkningen och tillämpningen av överenskommelsen. Enligt punkt 1 i artikeln skall också dessa tvister i första hand avgöras genom förhandlingar. Om en lösning i tvisten likväl inte uppnås inom sex månader från den dag då förhandlingar begärdes, kan enligt punkt 2 någondera av de avtalsslutande parterna hänskjuta tvisten till en skiljedomstol.

Bestämmelser om bildande av en skiljedomstol samt om dess sammansättning och förfaringsätt ingår i punkterna 3 - 6.

Artikel 10. Om en avtalsslutande part eller en inrättning som den utsett har beviljat en garanti för en investering på den andra avtalsslutande partens territorium och på dessa grunder blivit ersättningsskyldig, övergår alla rättigheter som hänför sig till denna investering till den förstnämnda, dvs. den betalningsskyldiga avtalsslutande parten. Enligt principen om substitution kan staten, antingen själv eller genom förmedling av en inrättning som den utsett, utöva dessa rättigheter i samma utsträckning som den ursprungliga investeraren.

Artikel 11. I punkt 1 fastställs förfarandet i sådana fall då det på basis av nationell lagstiftning eller förpliktelser enligt internationell rätt finns en gällande bestämmelse som berättigar en avtalsslutande part att medge den andra avtalsslutande partens investerare en förmånligare behandling än vad som bestäms i denna överenskommelse. I dessa fall skall bestämmelsen, i den mån den är förmånligare, iaktas i stället för överenskommelsen.

Enligt punkt 2 skall överenskommelsen tillämpas på alla investeringar som gjorts före och efter dess ikraftträdande. Däremot

tillämpas den inte på tvister som har uppkommit eller anspråk som har bilagts före ikraftträdandet.

Artikel 12. Artikeln innehåller sedvanliga slutbestämmelser om ikraftträdande och uppsägning av överenskommelsen. Överenskommelsen träder i kraft trettio dagar efter den dag då de avtalsslutande parterna har meddelat varandra att de godkänt överenskommelsen. Överenskommelsen är i kraft tjugo år, varefter den kan sägas upp med en uppsägningstid på tolv månader. Den s.k. skyddstiden efter uppsägning är också tjugo år.

6. Behovet av riksdagens samtycke

Enligt artikel 5 i överenskommelsen kan en avtalsslutande part expropriera investeringar som gjorts av den andra avtalsslutande partens investerare endast på de villkor som närmare anges i artikeln. I artikeln ingår även bestämmelser om ersättningar som

skall betalas med anledning av sådana åtgärder samt om räntor på dessa ersättningar.

Enligt 12 § 2 mom. regeringsformen skall angående expropriation stadgas genom lag. De nämnda bestämmelserna i artikeln, vilka gäller betalning av ersättningar, står dessutom delvis i strid med expropriationslagstiftningen. Därför kräver bestämmelserna i artikel 5 riksdagens godkännande.

att Riksdagen godkänner de bestämmelser som kräver Riksdagens samtycke i den i Helsingfors den 14 september 1998 mellan Republiken Finlands regering och Republiken Sydafrikas regering ingångna överenskommelsen om främjande av och ömsesidigt skydd för investeringar.

Eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lag

om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Republiken Sydafrika om främjande av och ömsesidigt skydd för investeringar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Bestämmelserna i den i Helsingfors den 14 september 1998 mellan Republiken Finlands regering och Republiken Sydafrikas regering ingångna överenskommelsen om främjande av och ömsesidigt skydd för investeringar är, för så vitt de hör till området för lagstiftningen, i kraft så som därom har avtalats.

2 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

3 §

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Helsingfors den 30 april 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Utrikeshandelsminister *Kimmo Sasi*

(Översättning)

ÖVERENSKOMMELSE

MELLAN REPUBLIKEN FINLANDS REGERING OCH REPUBLIKEN SYDAFRIKAS REGERING OM FRÄMJANDE AV OCH ÖMSESIDIGT SKYDD FÖR INVESTERINGAR

Republiken Finlands regering och Republiken Sydafrikas regering, nedan "de avtalslutande parterna",

som önskar skapa gynnsamma villkor för ökning av de investeringar som den ena avtalslutande partens investerare gör på den andra avtalslutande partens territorium, och som är medvetna om att uppmuntrande av och ömsesidigt skydd för sådana investeringar utgående från en överenskommelse leder till ökade företagsekonomiska initiativ och till ökad ekonomisk välfärd för båda staterna,

har kommit överens om följande:

Artikel 1

Definitioner

Vid tillämpningen av denna överenskommelse avses, om inte annat föranleds av sammanhanget, följande:

1. "Investering" omfattar alla slag av tillgångar som etablerats eller anskaffats av en investerare från den ena avtalslutande parten på den andra avtalslutande partens territorium (nedan "värdparten") i enlighet med den sistnämnda partens lagar, och begreppet omfattar i synnerhet, men inte uteslutande,

a) lös och fast egendom samt reinvesterad avkastning och äganderätter, såsom inteckning, pant- och retentionsrätt eller hyrd egendom,

AGREEMENT

BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF SOUTH AFRICA ON THE PROMOTION AND RECIPROCAL PROTECTION OF INVESTMENTS

The Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of South Africa, hereinafter referred to as the "Contracting Parties";

Desiring to create favourable conditions for increased investment by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party,

Recognising that the encouragement and reciprocal protection of such investments on the basis of an Agreement will be conducive to the stimulation of business initiatives and to increasing the economic prosperity of both States;

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

In this Agreement, unless the context otherwise indicates:

(1) "Investment" means every kind of asset, established or acquired by an investor of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party (hereinafter referred to as the "host Party"), in accordance with the laws of the other Contracting Party, and in particular, though not exclusively, includes —

(a) movable and immovable property, as well as reinvested returns, and property rights such as mortgages, liens, pledges or leases;

b) värdepapper, masskuldebrev och andra andelar i företag,

c) fordran på penningar eller andra prestationer av ekonomiskt värde,

d) intellektuell äganderätt, såsom patent, upphovsrätt, koncessioner, industriell design, tekniska processer, know-how och goodwill, samt

e) rättigheter eller tillstånd som har beviljats med stöd av lag eller avtal, inklusive koncession för prospektering efter eller förädling, utvinning eller exploatering av naturtillgångar.

2. "Avkastning" omfattar de penningbelopp som investeringarna avkastar, och begreppet omfattar i synnerhet, men inte uteslutande, vinster, räntor, kapitalavkastning, dividender, royaltyer och arvoden.

3. "Investor" avser:

a) fysiska personer som är medborgare i någondera avtalsslutande parten i enlighet med den partens lagar, och

b) juridiska personer, bolag, företag eller föreningar som har registrerats eller etablerats i enlighet med denna avtalsslutande parts lagar.

4. "Territorium" omfattar alla land- och vattenområden, inklusive havszoner över vilka den avtalsslutande parten i enlighet med internationell rätt utövar suveräna rättigheter eller jurisdiktion.

5. Förändringar av den form i vilken tillgångar investeras eller reinvesteras påverkar inte deras karaktär av investering.

Artikel 2

Främjande av och skydd för investeringar

1. Vardera avtalsslutande parten uppmuntrar på sitt territorium investeringar gjorda av investerare från den andra avtalsslutande parten och skapar gynnsamma förhållanden för sådana investeringar.

2. Investeringar som gjorts av den andra avtalsslutande partens investerare medges alltid en rättvis och skälig behandling samt fullt skydd och full säkerhet på värdpartens territorium. Värdparten får inte genom oskäliga eller diskriminerande åtgärder på sitt territorium skada administrationen, upprätthållandet, utnyttjandet, åtnjutandet eller försäljningen av investeringar som gjorts av den andra avtalsslutande partens investerare.

(b) shares and debentures of a company and any other form of participation in a company;

(c) claims to money, or to any performance having economic value;

(d) intellectual property rights, such as patents, copyrights, franchises, industrial designs, technical processes, know-how and goodwill;

(e) rights or permits conferred by law or under contract, including concessions to search for, cultivate, extract or exploit natural resources.

(2) "Returns" means the amounts yielded by an investment and in particular, though not exclusively, includes profit, interest, capital gains, dividends, royalties and fees.

(3) "Investor" means —

(a) any natural person deriving its status as a national of a Contracting Party from the laws of that Contracting Party, or

(b) any legal person, corporation, firm or association incorporated or constituted under the laws of that Contracting Party.

(4) "Territory" means all the land and sea area, including the maritime zones over which the Contracting Party concerned exercises, in accordance with international law, sovereign rights or jurisdiction.

(5) Any alteration in the form in which assets are invested or reinvested does not affect their character as an investment.

Article 2

Promotion and Protection of Investments

(1) Each Contracting Party shall in its territory encourage investments by investors of the other Contracting Party and create favourable conditions for such investments.

(2) Investments by investors of one Contracting Party shall at all times be accorded fair and equitable treatment and shall enjoy full protection and security in the territory of the host Party. The host Party shall in no way in its territory, by unreasonable or discriminatory measures, impair the management, maintenance, use, enjoyment or disposal of investments by investors of the other Contracting Party.

Artikel 3

Behandling av investeringar

1. Värddparten tillämpar på sitt territorium i fråga om investeringar gjorda av den andra avtalsslutande partens investerare en behandling som inte är mindre förmånlig än den som värddparten medger investeringar som gjorts av dess egna investerare eller av investerare från någon tredje stat.

2. Värddparten skall på sitt territorium be-
träffande administration, utnyttjande, åtnju-
tande eller försäljning av investeringar med-
ge den andra avtalsslutande partens investe-
rare en behandling som inte får vara mindre
förmånlig än den behandling som värddparten
medger sina egna investerare eller investera-
re från någon tredje stat.

Artikel 4

Ersättning av förluster

1. En avtalsslutande parts investerare, vars investeringar förorsakas förluster till följd av krig eller annan väpnad konflikt, revolution, nationellt nödläge, uppror eller någon motsvarande händelse på värddpartens territorium, skall av värddparten i fråga om ersättning, gottgörelse eller restitution medges en behandling som inte får vara mindre förmånlig än den behandling som värddparten medger sina egna investerare eller investerare från någon tredje stat.

2. Utan hinder av punkt 1 skall vardera avtalsslutande partens investerare, vars investeringar i en situation som anges i punkt 1 förorsakas förluster på värddpartens territorium till följd av att egendom rekvireras eller förstörs genom åtgärder av värddpartens styrkor eller myndigheter och förlusten inte berott på stridssituation eller varit nödvändig för situationen, av värddparten ges snabb, tillräcklig och faktisk ersättning.

Artikel 5

Expropriation

1. Investeringar gjorda av investerare från den ena avtalsslutande parten får inte på värddpartens territorium nationaliseras, exproprieras eller göras till föremål för åtgärder med motsvarande verkan (nedan "expropria-

Article 3

Treatment of Investments

(1) The host Party shall in its territory subject investments by investors of the other Contracting Party to treatment no less favourable than that which it accords to investments of its own investors or to investments of investors of any third State.

(2) The host Party shall in its territory subject investors of the other Contracting Party, as regards the management, use, enjoyment or disposal of their investments, to treatment no less favourable than that which it accords to its own investors or to investors of any third State.

Article 4

Compensation for Losses

(1) An investor of one Contracting Party whose investments suffer losses owing to war or other armed conflict, revolution, a state of national emergency, revolt, insurrection or riot in the territory of the host Party, shall be accorded by the host Party treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, no less favourable than that which the host Party accords to its own investors or to investors of any third State.

(2) Without prejudice to paragraph (1) of this Article, an investor of one Contracting Party whose investments, in any situations referred to in that paragraph, suffer losses in the territory of the host Party resulting from requisitioning or destruction by the forces or authorities of the host Party, and the loss was not caused in combat action or was not required by the necessity of the situation, shall be accorded by the host Party prompt, adequate and effective compensation.

Article 5

Expropriation

(1) Investments by investors of one Contracting Party in the territory of the host Party shall not be nationalised, expropriated or subjected to measures having the same effect (hereinafter referred to as "expropria-

tion"), om inte åtgärderna vidtas i allmänt intresse och på icke-diskriminerande basis. Åtgärderna skall vidtas med iakttagande av vederbörligt rättsligt förfarande och åtföljas av snabb, tillräcklig och faktisk ersättning.

2. Ersättningen skall uppgå till den exproprierade investeringens skäligena marknadsvärde omedelbart innan expropriationen eller den hotande expropriationen blev känd på ett sätt som inverkar på investeringens värde.

3. Det skäligena marknadsvärdet anges i en fritt konvertibel valuta enligt den marknadskurs som gällde för valutan i fråga vid den tidpunkt som anges i punkt 2. I ersättningen skall även ingå ränta enligt London bankinterna offertränta (Libor) från dagen för expropriationen till betalningsdagen.

Artikel 6

Fri överföring

1. Värddparten skall tillåta att alla betalningar som har samband med investeringar gjorda av den andra avtalsslutande partens investerare överförs fritt till och från dess territorium, särskilt

- a) i samband med inrättande, upprätthållande och utvidgande av investeringar,
- b) kontraktssenliga betalningar, återbetalning av lån, royaltyer och andra betalningar som beror på licenser, koncessioner eller andra liknande rättigheter samt utomlands bosatta anställdas nettoinkomster,
- c) avkastning av investeringar,
- d) avkastning på grund av försäljning eller likvidation av investeringar,
- e) betalningar till följd av biläggandet av tvister, och
- f) ersättningar betalda enligt artiklarna 4 och 5.

2. Överföringarna verkställs utan dröjsmål och i konvertibel valuta. Överföringarna görs enligt den växelkurs på avistamarknaden som tillämpas på valutan på transaktionsdagen.

Artikel 7

Undantag

Bestämmelserna i denna överenskommelse om medgivande av en behandling som inte

tion") except in the public interest on a non-discriminatory basis. The measures shall be carried out under due process of law and shall be accompanied by prompt, adequate and effective compensation.

(2) Such compensation shall amount to the fair market value of the investment expropriated at the time immediately before the expropriation or impending expropriation became public knowledge in such a way as to affect the value of the investment.

(3) The fair market value shall be calculated in a freely convertible currency on the basis of the prevailing market rate of exchange for that currency at the moment referred to in paragraph (2) of this Article. Compensation shall also include interest at London Interbank Offered Rate (Libor) from the date of expropriation until the date of payment.

Article 6

Free Transfer

(1) The host Party shall allow investors of the other Contracting Party the free transfer of all payments into and out of its territory relating to an investment, including particularly —

- (a) establishing, maintaining or expanding investments;
- (b) payments under contract, repayment of loans, royalties and other payments resulting from licences, franchises, concession and other similar rights, as well as net earnings of expatriate personnel;
- (c) returns from investments;
- (d) proceeds from the sale or liquidation of an investment;
- (e) payments arising out of the settlement of disputes; and
- (f) compensation paid pursuant to Articles 4 and 5.

(2) Transfers shall be effected without delay and in a convertible currency. Transfers shall be made at the spot market rate of exchange applicable on the date of transfer.

Article 7

Exceptions

The provisions of this Agreement, relative to the granting of treatment no less favou-

får vara mindre förmånlig än den behandling som medges investerare från någondera avtalsslutande parten eller från en tredje stat innebär inte att värdparten är förpliktad att till den andra avtalsslutande partens investerare utsträcka en behandling, en förmånsrätt eller ett privilegium som följer av

a) en regional ekonomisk organisation eller en tullunion i vilken värdparten är eller eventuellt blir part,

b) en internationell överenskommelse eller ett internationellt arrangemang som helt eller till största delen hänför sig till beskattning, eller inhemsk lagstiftning som helt eller till största delen hänför sig till beskattning, eller

c) en överenskommelse eller ett arrangemang som hänför sig till sådana särskilda förmåner som medges utvecklingsfinansieringsinstitutioner med utländsk medverkan vilka har upprättats uteslutande i syfte att lämna utvecklingsbistånd huvudsakligen genom annan än kommersiell verksamhet.

Artikel 8

Tvister mellan en investerare och värdparten

1. Tvister mellan den ena avtalsslutande partens investerare och värdparten i fråga om investeringar gjorda av den förstnämnda avtalsslutande partens investerare på värdpartens territorium bör avgöras i godo.

2. Om en tvist inte kan avgöras på detta sätt inom sex månader från den dag då någondera parten i tvisten begärde en lösning i godo, kan investeraren hänskjuta tvisten till antingen

a) Internationella centralorganet för biläggande av investeringstvister (ICSID), som inrättats enligt konventionen om biläggande av investeringstvister mellan stat och medborgare i annan stat, öppnad för undertecknande i Washington den 18 mars 1965, eller

b) en ad hoc-skiljedomstol, som bildas i enlighet med reglerna för skiljeförfarande enligt Förenta Nationernas kommission för internationell handelsrätt (UNCITRAL), om parterna inte kommit överens om annat.

3. För närvarande medan Republiken Sydafrika inte är part i den konvention som avses i punkt 2 a kan en tvist avgöras enligt reglerna för den kompletterande faciliteten

rather than that accorded to investors of either Contracting Party or of any third State, shall not be construed so as to oblige the host Party to extend to investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, preference or privilege resulting from —

(a) any regional economic organisation or customs union of which the host Party is or may become a party;

(b) any international agreement or arrangements relating wholly or mainly to taxation or any domestic legislation relating wholly or mainly to taxation; or

(c) any agreement or arrangement relating to special advantages accorded to development finance institutions with foreign participation and established for the exclusive purposes of development assistance through mainly nonprofit activities.

Article 8

Disputes between an Investor and the host Party

(1) Disputes between an investor of one Contracting Party and the host Party relating to an investment by an investor of the former Contracting Party in the territory of the host Party should be settled amicably.

(2) If such a dispute cannot thus be settled within a period of six months from the date at which either party to the dispute requested amicable settlement, the investor may submit the case either to —

(a) the International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID), established pursuant to the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on 18 March 1965; or

(b) to an ad hoc arbitration tribunal, which unless otherwise agreed upon by the parties to the dispute, is to be established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL).

(3) For the time being whilst the Republic of South Africa is not a party to the Convention referred to in sub-paragraph (a) of paragraph (2), the dispute may be settled

för ICSID:s sekretariats handläggning av rättsliga förfaranden.

4. Ett beslut är slutgiltigt och bindande för parterna i tvisten samt verkställs i enlighet med nationell lag.

Artikel 9

Tvister mellan de avtalsslutande parterna

1. Tvister som uppkommer mellan de avtalsslutande parterna om tillämpningen eller tolkningen av denna överenskommelse skall, om möjligt, avgöras genom förhandlingar.

2. Om en tvist inte kan avgöras på detta sätt inom sex månader från den dag då någondera avtalsslutande parten begärde förhandlingar, kan någondera avtalsslutande parten genom skriftlig underrättelse till den andra avtalsslutande parten hänskjuta tvisten till skiljeförfarande enligt denna artikel.

3. Skiljedomstolen bildas separat för varje enskilt fall. Vardera avtalsslutande parten utser en medlem. De två medlemmarna kommer sedan överens om en medborgare i en tredje stat som de avtalsslutande parterna utnämner till ordförande. Medlemmarna skall utses inom två månader och ordföranden inom fyra månader från den dag då en skriftlig underrättelse enligt punkt 2 har tagits emot.

4. Om de tidsfrister som anges i punkt 3 inte har följts, kan någondera avtalsslutande parten, i avsaknad av annat relevant arrangemang, be presidenten i Internationella domstolen göra de behövliga utnämningarna. Om presidenten är medborgare i någondera avtalsslutande parten eller annars förhindrad att fullgöra uppgiften, skall den till tjänsteåren äldsta ställföreträdaren för presidenten verkställa utnämningarna.

5. Skiljedomstolen fattar sina beslut med röstmajoritet och beslutar om sina egna förfaringssätt. Skiljedomstolen fattar beslut i tvisten enligt denna överenskommelse samt tillämpliga regler och principer för internationell rätt. Skiljedomens är slutgiltig och bindande för de avtalsslutande parterna.

6. De avtalsslutande parterna svarar i lika delar för kostnaderna för skiljedomstolen, inklusive medlemmarnas arvoden. Skiljedomstolen kan dock förordna att någondera

under the rules governing the Additional Facility for the Administration of Proceedings by the Secretariat of ICSID.

(4) The award shall be final and binding for the parties to the dispute, and shall be executed according to national law.

Article 9

Disputes between Contracting Parties

(1) Disputes between the Contracting Parties concerning the application or interpretation of this Agreement shall, if possible, be settled through negotiations.

(2) If such a dispute cannot thus be settled within six months from the date at which either Contracting Party requested negotiations, either Contracting Party may by written notice to the other Contracting Party submit the matter to arbitration under this Article.

(3) The arbitration tribunal shall be constituted for each individual case. Each Contracting Party shall appoint one member. These two members shall then agree upon a national of a third State, to be appointed by the Contracting Parties as their Chairman. The members shall be appointed within two months and the Chairman within four months from the date of the receipt of the written notice under paragraph (2) of this Article.

(4) If the time limits referred to in paragraph (3) of this Article have not been complied with, either Contracting Party may, in the absence of any other agreement, invite the President of the International Court of Justice to make the necessary appointments. If the President is a national of either Contracting Party or if the President is otherwise prevented from discharging this task, the appointments shall be made by the most senior deputy of the President.

(5) The arbitration tribunal shall take its decisions by a majority of votes and determine its own procedures. The tribunal shall decide the dispute in accordance with this Agreement and applicable rules and principles of international law. The arbitral award shall be final and binding upon the Contracting Parties.

(6) The expenses of the tribunal, including the remuneration of its members, shall be borne in equal shares by the Contracting Parties. The tribunal may, however, at its

avtalsslutande parten skall svara för en större del av kostnaderna.

discretion direct that a higher proportion of the costs shall be borne by one of the Contracting Parties.

Artikel 10

Article 10

Substitution

Subrogation

Om en avtalsslutande part eller en inrättning som den utsett gör en utbetalning till någon av sina egna investerare på grundval av en garanti som den har beviljat mot andra än kommersiella risker i samband med en investering på den andra avtalsslutande partens territorium, skall värdparten godkänna att alla rättigheter och anspråk som hänförs till investeringen övergår till den förstnämnda avtalsslutande parten, oberoende av om det sker enligt lag eller till följd av en laglig transaktion, samt godkänna att den förstnämnda avtalsslutande parten eller en inrättning som den utsett har rätt att utöva rättigheterna och genomföra anspråken med stöd av substitution i samma utsträckning som den ursprungliga investeraren.

If a Contracting Party or its designated agency makes a payment to its own investor under a guarantee against noncommercial risks it has accorded in respect of an investment in the territory of the other Contracting Party, the host Party shall recognise the assignment, whether under the law or pursuant to a legal transaction to the former Contracting Party of all the rights and claims resulting from such an investment, and shall recognise that the former Contracting Party or its designated agency is entitled to exercise such rights and enforce such claims by virtue of subrogation, to the same extent as the original investor.

Artikel 11

Article 11

Överenskommelsens tillämpningsområde

Scope of the Agreement

1. Om någondera avtalsslutande partens lagstiftning eller sådana förpliktelser enligt internationell rätt som är i kraft eller senare ingås mellan de avtalsslutande parterna utöver denna överenskommelse innehåller en generell eller specifik bestämmelse som garanterar investeringar gjorda av den andra avtalsslutande partens investerare en behandling som är förmånligare än vad som föreskrivs i denna överenskommelse, skall den nämnda bestämmelsen, i den mån den är förmånligare, gälla i stället för denna överenskommelse.

(1) If the provisions of law of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to the present Agreement contain a regulation, whether general or specific, entitling investments by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by the present Agreement, such regulation shall to the extent that it is more favourable, prevail over the present Agreement.

2. Denna överenskommelse skall tillämpas på alla investeringar, oberoende av om de gjorts före eller efter överenskommelsens ikraftträdande, men tillämpas inte på investeringstvister som har uppkommit eller anspråk som har bilagts före ikraftträdandet.

(2) This Agreement shall apply to all investments, whether made before or after its entry into force, but shall not apply to any dispute concerning an investment which arose, or any such claim concerning an investment which was settled, before its entry into force.

Artikel 12

Article 12

Slutbestämmelser

Final Clauses

1. Denna överenskommelse träder i kraft

(1) This Agreement shall enter into force

den trettionde dagen efter den dag då de avtalsslutande parterna har meddelat varandra att de konstitutionella villkoren för ikraftträdandet har uppfyllts.

2. Denna överenskommelse förblir i kraft under en tid av tjugo år. Därefter gäller den till dess tolv månader förflutit från den dag då någondera avtalsslutande parten skriftligen underrättat den andra avtalsslutande parten om sitt beslut att säga upp överenskommelsen.

3. I fråga om investeringar som gjorts före den dag då underrättelsen om uppsägning av överenskommelsen börjar gälla, skall bestämmelserna i artiklarna 1 till 11 förbli i kraft under ytterligare en tid av tjugo år från dagen för den underrättelse som avses i punkt 2.

Som skedde i Helsingfors den 14 september 1998 i två originalexemplar på engelska.

För Republiken
Finlands regering

För Republiken
Sydafrikas regering

on the thirtieth day after the day on which the Contracting Parties have notified each other that their constitutional requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled.

(2) This Agreement shall remain in force for a period of twenty years. Thereafter it shall remain in force for twelve months from the date on which either Contracting Party has in writing notified the other Contracting Party of its decision to terminate this Agreement.

(3) In respect of investments made prior to the date when the notice of termination of this Agreement becomes effective, the provisions of Articles 1 to 11 remain in force for a further period of twenty years from the date of notification referred to in paragraph (2) of this Article.

Done at Helsinki on 14 September 1998 in two originals in the English language.

For the Government of
the Republic of Finland

For the Government of
the Republic of South Africa

(Översättning)

PROTOKOLL

TILL ÖVERENSKOMMELSEN MELLAN REPUBLIKEN FINLANDS REGERING OCH REPUBLIKEN SYDAFRIKAS REGERING OM FRÄMJANDE AV OCH ÖMSESIDIGT SKYDD FÖR INVESTERINGAR

Vid undertecknandet av överenskommelsen mellan Republiken Finlands regering och Republiken Sydafrikas regering om främjande av och ömsesidigt skydd för investeringar har undertecknade ombud dessutom kommit överens om följande bestämmelser, som utgör en integrerad del av överenskommelsen:

Beträffande artikel 6 i överenskommelsen

Det bekräftas att bestämmelserna om överföringar enligt artikel 6 inte tillämpas på fysiska personer som är medborgare i Republiken Finland till den del bestämmelserna strider mot de vid överenskommelsens ikraftträdande gällande valutabegränsningarna för sådana medborgare i främmande stat vilka har flyttat till Republiken Sydafrika och har stadigvarande bostad där.

De undantag som enligt detta protokoll gäller artikel 6 i överenskommelsen skall automatiskt upphöra att gälla med avseende på en begränsning när den begränsningen slopas.

Som skedde i Helsingfors den 14 september 1998 i två originalexemplar på engelska.

För Republiken
Finlands regering

För Republiken
Sydafrikas regering

PROTOCOL

TO THE AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF SOUTH AFRICA ON THE PROMOTION AND RECIPROCAL PROTECTION OF INVESTMENTS

On the signing of the Agreement between the Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of South Africa on the Promotion and Reciprocal Protection of Investments, the undersigned representatives have, in addition, agreed on the following provisions, which shall constitute an integral part of the Agreement:

With reference to Article 6

It is confirmed that the provisions relating to transfers under Article 6 shall not be applicable to natural persons who are nationals of the Republic of Finland to the extent that such provisions are incompatible with the foreign exchange restrictions on foreign nationals with permanent residence and having immigrated to the Republic of South Africa, in force on the date of entry into force of the Agreement.

The exemptions to Article 6 provided for in terms of this Protocol shall automatically terminate for each restriction upon removal of such restriction.

Done at Helsinki on 14 September 1998, in two originals in the English language.

For the Government of
the Republic of Finland

For the Government of
the Republic of South Africa